

‘Het verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl van
pedagogisch medewerkers en hun interactievaardigheden in
de begeleiding van kinderen’

Van der Flier, L. E. J. (3455807)

Universiteit Utrecht

Begeleidster: P. Slot

Tweede beoordelaar: F. Prinsen

Datum: 29-06-2012

Master Orthopedagogiek, Leerlingenzorg

Voorwoord

Voor u ligt het resultaat van mijn onderzoek dat is uitgevoerd in het kader van de master orthopedagogiek aan de Universiteit Utrecht. Het onderzoek heeft betrekking op de autoritatieve opvoedingsstijl van pedagogisch medewerkers en hun interactievaardigheden.

Aangezien ik zelf een aantal jaar als pedagogisch medewerkster heb gewerkt, zowel in de kinderopvang als in de jeugdzorg heeft dit onderwerp mij meteen getrokken. Ik heb het als zeer boeiend en leerzaam ervaren om de interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers te observeren, me daar een mening over te vormen en uiteindelijk te beoordelen. Dit heb ik willen koppelen aan de autoritatieve opvoedingsstijl. In mijn werk in de jeugdzorg heb ik het effect van een gebrek aan opvoedingsvaardigheden bij ouders op kinderen gezien. Na deze ervaring, heb ik het van groot belang gevonden dat ouders kinderen in de opvoeding ondersteunen en daarnaast grenzen aangeven, ofwel een autoritatieve opvoedingsstijl hanteren. Dit heeft mij nieuwsgierig gemaakt naar de opvoedingsstijlen die door de pedagogisch medewerkers zijn gehanteerd en wat het effect hiervan is op de interactievaardigheden.

Om deze opdracht tot een goed einde te kunnen brengen hebben verschillende mensen een bijdrage geleverd. In de eerste plaats wil ik mijn begeleidster, Pauline Slot, om deze reden hartelijk bedanken voor haar feedback, kennis en meedenken tijdens het gehele onderzoeksproces. Daarnaast wil ik het thesisgroepje bedanken voor de fijne samenwerking en het meekijken met de verschillende conceptversies. Ook wil ik de betrokken Ineke, Karolien en David bedanken voor hun meedenken, meelesen en meeleven. Mijn ouders wil ik bedanken voor hun onaantastbare geloof in mijn kunnen. In het bijzonder nog een speciale dank aan Erik voor zijn begrip en steun tijdens de laatste afstudeerfase.

Lysanne van der Flier

Juni 2012

Abstract

Background: The authoritative parenting style is linked with greater academic competence in children and it provides an optimal environment for the development of self-regulation of children. Parents with an authoritative parenting style are more consistent and are also sensitive to their child's specific needs during parent-child interactions. Therefore, the authoritative parenting style has a positive influence on the interaction skills of parents during parent-child interactions. Besides parents, pre-school teachers play an important role in the development of children. **Aim:** The aim of this study is to determine whether the authoritative parenting style of pre-school teachers in child day care influences their interaction skills in interacting with children between 2 and 4 years of age, in particular the interaction skills in Facilitating of learning and development and Behaviour guidance. **Method:** In a sample of 124 pre-school teachers, authoritative parenting was assessed through a questionnaire. An observational instrument was used to assess the interaction skills of the pre-school teachers. **Results:** A significant moderate effect was found for the authoritative parenting style on the development of cognitive skills of children, one of the indicators of the scale Facilitation of learning and development. **Conclusion:** There is empirical evidence that the authoritative parenting style has a positive effect on the way pre-school teachers develop cognitive skills of young children. More research is needed to determine the effect of the authoritative parenting style on the interaction skills of pre-school teachers.

Key words: authoritative parenting, interaction skills, pre-school teachers, child day care

Het verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl van pedagogisch medewerkers en hun interactievaardigheden in de begeleiding van kinderen

De relatie tussen de ouders en hun kind speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van een kind. Al vroeg in de kindertijd heeft deze relatie invloed op de ontwikkeling van het kind (Kobak, Cassidy, Lyons-Ruth, & Ziv, 2006, zoals geciteerd in Wicks-Nelson & Israel, 2009). Wanneer ouders in de relatie met hun kind in hoge mate ondersteuning bieden en daarnaast in hoge mate controle uitoefenen zijn hun kinderen academisch competentier. Ook is hun kind minder kwetsbaar voor zowel internaliserende als externaliserende problemen in vergelijking met ouders die deze stijl van opvoeden niet hanteren (Steinberg, Blatt-Eisengart, & Cauffman, 2006). Een opvoeding bestaande uit zowel een hoge mate van controle als een hoge mate van ondersteunen wordt de autoritatieve opvoedingsstijl genoemd (Maccoby & Martin, 1983, zoals geciteerd in Takeuchi & Takeuchi, 2008). De autoritatieve opvoedingsstijl is de gunstigste opvoedingsstijl, omdat de ouder gevoelig en responsief is voor de behoefte van het kind. Daarnaast geeft de ouder vrijheid, maar doet dit binnen duidelijke grenzen wanneer dat voor het kind nodig is (Kievit, Tak, & Bosch, 2009).

Naast de autoritatieve opvoedingsstijl kunnen er drie andere stijlen onderscheiden worden in de opvoeding. Ouders kunnen een autoritaire, permissieve of verwerpende-verwaarlozende stijl hanteren (Baumrind, 1967, zoals geciteerd in Roediger, Capaldi, Paris, Polivy, & Herman, 2004). De autoritaire opvoedingsstijl wordt gekenmerkt door een hoge mate van controleren met daarnaast een lage mate van ondersteunen. De permissieve opvoedingsstijl wordt gekenmerkt door een lage mate van controleren met een hoge mate van ondersteunen. Bij de verwerpende-verwaarlozende opvoedingsstijl zullen ouders zowel weinig controle als weinig ondersteuning gebruiken binnen de opvoeding (Maccoby & Martin, 1983, zoals geciteerd in Takeuchi & Takeuchi, 2008). De opvoedingsstijl van ouders heeft onder andere invloed op de ontwikkeling van agressief gedrag bij kinderen (Wahl & Metzner, 2012). Peuters die een autoritatieve opvoeding hebben genoten laten minder vaak gedragsproblemen zien (Tan, Camras, Deng, & Lu, 2012). Kinderen die worden opgevoed door ouders die de autoritatieve opvoedingsstijl hanteren laten minder vaak negatieve emoties of probleemgedrag zien (Paulussen-Hoogeboom, Stams, Hermanns, Peetsma, & Wittenboer, 2008).

Het hanteren van de autoritatieve opvoedingsstijl heeft daarnaast een positieve invloed op de academische competenties van kinderen (Cheun & McBride-Chang, 2008). Wanneer de vader een autoritatieve opvoedingsstijl hanteert kunnen kinderen tussen de nul en vier jaar beter presteren op receptieve vaardigheden (Roopnarine, Krishnakumar, Metingdogan, &

Evans, 2006). Wanneer ouders, kinderen aanmoedigen en steunen, zijn deze kinderen gemotiveerder op academische gebied. En dit heeft een positieve invloed op de competenties van kinderen (Cheung & McBride-Chang, 2008). De ondersteuning van een kind is van belang voor het ontwikkelen van academische competenties. Ouders die een autoritatieve opvoedingsstijl hanteren in een ouder-kind interactie kunnen beter aanvoelen welke hulp een kind nodig heeft bij een cognitieve taak (Mattanah, Pratt, Cowan, & Cowan, 2005). Concluderend kan gesteld worden dat een autoritatieve opvoedingsstijl, gehanteerd door ouders, een positief effect heeft op de kinduitkomsten op academisch gebied. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat ouders die de autoritatieve opvoedingsstijl hanteren beter in staat zijn om hun kind te ondersteunen tijdens een cognitieve taak.

Het hanteren van de autoritatieve opvoedingsstijl heeft tevens een positieve invloed op verschillende andere facetten van de ontwikkeling van het kind, zoals zelfregulatie. Ouders die de autoritatieve opvoedingsstijl hanteren creëren een optimale omgeving waarin kinderen zelfregulerend gedrag kunnen ontwikkelen (Belsky & Barends, 2002, zoals geciteerd in Johnson & McMahon, 2008). Uit onderzoek van Kochanska, Murray en Harlan (2000) blijkt bijvoorbeeld dat moeders die in de relatie met hun kind van 22 maanden ondersteunend zijn, het gedrag van hun kind beter kunnen reguleren in vergelijking met moeders die deze ondersteuning niet bieden.

Zelfregulatie wordt tevens bepaald door de manier waarop de ouders het gedrag van het kind reguleren. Kinderen blijken beter regels te kunnen internaliseren wanneer ouders bepaalde verzoeken doen aan hun kind, waarbij het enerzijds gaat om plezierige verzoeken en anderzijds om gebiedende verzoeken (Kochanska, Coy, & Murray, 2001). Kortom, door het gedrag van kinderen te reguleren wordt het toepassen van zelfregulatie door het kind bevorderd (La Paro, Hamre, & Pianta, 2011). Uit onderzoek van Hughes, Power, Fisher, Mueller en Nicklas (2005) komt naar voren dat ouders die een autoritatieve opvoedingsstijl hanteren, in de interactie met hun kind consequenter zijn in vergelijking met ouders die een andere opvoedingsstijl hanteren. Dit zal terug te zien zijn in hoe zij het gedrag van kinderen reguleren.

Concluderend kan gesteld worden dat ouders die een autoritatieve opvoedingsstijl hanteren het gedrag van de kinderen beter reguleren, waardoor kinderen gemakkelijker regels internaliseren en daardoor hun eigen gedrag beter kunnen reguleren in vergelijking met kinderen die worden opgevoed door ouders met een andere opvoedingsstijl.

Naast de relatie die de kinderen met ouders hebben spelen verschillende volwassenen een invloedrijke rol in de wereld van het kind. Volgens Bronfenbrenner (1977) ontwikkelt

een individu zich door de veranderlijke, directe omgeving waarin het individu leeft. Het ontwikkelingsproces wordt beïnvloed door de verschillende relaties binnen iemands sociale omgeving. Het contextuele model van Bronfenbrenner (1977) bestaat uit een micro-, meso- en macrosysteem waarin verschillende partijen een belangrijke rol spelen, wanneer het gaat om het socialiseren van het kind. Zowel familie, scholen, de buurt en de cultuur van het land hebben invloed op de ontwikkeling van het kind.

Volgens dit contextuele model spelen leerkrachten een belangrijke rol in de opvoeding van een kind. Zo blijkt de manier van opvoeden door leerkrachten invloed te hebben op de academische motivatie (Wentzel, 2002). Jongere kinderen gaan echter nog niet naar school, maar hebben wel in toenemende mate te maken met pedagogisch medewerkers van een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal. In 2009 maken ongeveer 31300 kinderen tussen de nul en vier jaar gebruik van een formele opvang als een kinderdagverblijf en ongeveer 6300 peuters tussen de nul en drie jaar gebruik van een betaalde oppas of peuterspeelzaal (Centraal Bureau voor de Statistiek [CBS], 2012). Aangezien voor een groot deel van de kinderen de opvoeding gedeeltelijk wordt overgenomen door de pedagogisch medewerkers, zou de opvoedingsstijl van pedagogisch medewerkers dus ook van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van kinderen. Afgaand op eerder onderzoek naar de opvoedingsstijl van ouders (Hughes, Power, Fisher, Mueller, & Nicklas, 2005; Mattanah, et al., 2005) heeft de opvoedingsstijl van pedagogisch medewerkers tevens mogelijk een effect op hun interactievaardigheden.

Het huidige onderzoek gaat na in hoeverre er een relatie bestaat tussen het hanteren van de autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker die de leiding heeft over kinderen tussen de twee en vier jaar en het mogelijk positieve effect van deze opvoedingsstijl op de interactievaardigheden van de pedagogisch medewerker. Gezien het feit dat hier weinig over bekend is, is het doel van het onderzoek om meer informatie over dit verband te verkrijgen. Er wordt hierbij specifiek gekeken naar de vaardigheden van de pedagogisch medewerker in de interacties op het gebied van educatieve ondersteuning en het reguleren van het gedrag van kinderen. Hierbij staat de volgende vraagstelling centraal: 'Is er een verband tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker en haar interactievaardigheden in de begeleiding van kinderen tussen de twee en vier jaar?' Om een antwoord te kunnen geven op deze vraagstelling zullen de volgende onderzoeksvragen beantwoord worden: 'Is er een verband tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker en haar vaardigheden in het faciliteren van leren en ontwikkeling van kinderen?' en 'Is er een verband tussen het hanteren

van een autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker en haar vaardigheden in het reguleren van het gedrag van kinderen?’

Wat betreft de educatieve ondersteuning wordt verwacht dat er een verband bestaat tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker en de manier waarop de pedagogisch medewerker het leren en de ontwikkeling van kinderen faciliteert. In navolging van onderzoek naar opvoedingsstijlen van ouders wordt verwacht dat pedagogisch medewerkers met een autoritatieve opvoedingsstijl beter in staat zijn kinderen te begeleiden bij cognitieve taken en dus de ontwikkeling van kinderen beter kunnen faciliteren (Mattanah et al., 2005). Pedagogisch medewerkers kunnen het leren en de ontwikkeling van een kind faciliteren door een activiteit te organiseren waarin het kind wordt uitgedaagd om te leren, door mogelijkheden te bieden om cognitieve vaardigheden te ontplooiën en door het bieden van gelegenheid voor exploratie. Door een actieve en begeleidende rol van de pedagogisch medewerker kan het leren en de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd worden. Kinderen moeten zelf ook actief betrokken zijn bij de aangeboden spel activiteiten (La Paro et al., 2011).

Wat betreft gedragsregulering is de verwachting dat er een verband bestaat tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker en haar vaardigheden in het reguleren van het gedrag van kinderen. Uit onderzoek van Hughes en collega's (2005) naar de autoritatieve opvoedingsstijl gehanteerd door ouders komt naar voren dat deze ouders beter doorzetten wanneer ze hun kinderen disciplineren in vergelijking met ouders die andere opvoedingsstijlen hanteren. Dit zal terug te zien zijn in hoe zij het gedrag van kinderen reguleren. Er wordt verwacht dat dit ook van toepassing is op pedagogisch medewerkers.

Pedagogisch medewerkers kunnen het gedrag van het kind reguleren door een proactieve houding te hebben, waarbij toezicht houden en het stellen van duidelijk verwachtingen belangrijk zijn. Daarnaast moet het positieve gedrag van kinderen aangemoedigd worden. Wanneer pedagogisch medewerkers het gedrag van het kind op de juiste wijze reguleren, zullen de kinderen weinig wangedrag vertonen (La Paro et al., 2011).

In dit onderzoek wordt specifiek gekeken naar de relatie tussen de autoritatieve opvoedingsstijl van pedagogisch medewerkers en de mate waarin zij kinderen kunnen stimuleren in hun ontwikkeling en hoe zij gedragsregulering van kinderen bevorderen. Aangezien in 2009 ongeveer 31300 kinderen tussen de nul en vier jaar gebruik van een formele opvang als een kinderdagverblijf en ongeveer 6300 peuters tussen de nul en drie jaar gebruik van een betaalde oppas of peuterspeelzaal maken (CBS, 2012) en dit aantal

gedeeltelijk wordt opgevoed door pedagogisch medewerkers, is het voor de maatschappij van belang zicht te krijgen op het verloop van de interacties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen en het mogelijk positieve effect dat de autoritatieve opvoedingsstijl hierop heeft.

Dit onderzoek is voor de wetenschap relevant gezien het feit dat dit een explorierend onderzoek is (Baarda, 2009). Er is weinig bekend over eerder genoemde interacties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen wat betreft de eerder genoemde gebieden.

Methode

Participanten

In dit onderzoek namen pedagogisch medewerkers die werkzaam waren binnen een kinderopvang of op peuterspeelzalen, verspreid over heel Nederland, deel. Zij hadden de leiding over kinderen tussen de twee en vier jaar oud. In dit onderzoek waren 124 pedagogisch medewerkers betrokken, waarvan 99,1% vrouw was en 0,9% man was. De hoogst genoten opleiding was in 70,8% van de gevallen MBO (Sociaal Pedagogisch Werker (SPW3 en SPW4), Sociaal Dienstverlener of Leidster Kindercentra). Daarnaast had 7,3% een HBO opleiding (Sociaal Pedagogisch Hulpverlener, Pedagogische Academie voor het Basis Onderwijs of pedagogiek en psychologie) gevolgd. 21,9% had een andere dan eerdere genoemde opleiding gevolgd. 91,5% van de pedagogisch medewerkers was van Nederlandse afkomst. Daarnaast kwam 1,7% uit Turkije, 0,9% uit Marokko, 0,9% uit Suriname 0,9% uit de Antillen/Aruba en 3,4% uit overige landen.

Om de interactieprocessen tussen pedagogisch medewerkers en kinderen te beoordelen was er gebruik gemaakt van observanten. Deze observanten waren enerzijds masterstudenten, anderzijds betaalde krachten. Om de betrouwbaarheid van de observanten te waarborgen hadden zij deelgenomen aan een intensieve training. Vervolgens moesten zij een betrouwbaarheidstest maken en een live observatie doen waarbij zij minimaal 80% betrouwbaar moesten zijn, alvorens ze deel aan het onderzoek mochten nemen.

Er was sprake van een selecte steekproef omdat de verschillende pedagogisch medewerkers aan scholen gekoppeld waren die mee deden aan een project. Het onderzoek was een doelgerichte steekproef (Baarda, 2009) omdat alleen de voorschoolse voorzieningen bij het onderzoek waren betrokken waarvan een bepaalde basisschool veel kinderen uit deze voorschoolse voorziening kreeg.

Instrumenten

Binnen dit onderzoek is gebruik gemaakt van twee instrumenten: de Classroom

Assessment Scoring System Toddler (CLASS) (La Paro et al., 2011) en een vragenlijst die aan de deelnemende pedagogisch medewerkers is verstrekt.

Classroom Assessment Scoring System Toddler (CLASS)

De CLASS Toddler is een observatiemethode die de interacties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen binnen voorschoolse instellingen meet (La Paro et al., 2011). Het is gebaseerd op de ontwikkelingstheorie die ervan uitgaat dat de interacties tussen kinderen en volwassenen van groot belang zijn voor de ontwikkeling en het leren van kinderen (Greenberg, Domitrovich, & Bamburg, 2001, zoals geciteerd in La Paro et al., 2011). De interacties zijn ingedeeld in drie domeinen. Het gaat hierbij om de Emotionele ondersteuning, Groepsorganisatie en Educatieve ondersteuning (La Paro et al., 2011). Deze domeinen zijn opgedeeld in dimensies.

Binnen dit onderzoek waren de dimensies Faciliteren van leren en ontwikkeling en Gedragsregulering uit de domeinen Educatieve ondersteuning en Groepsorganisatie, meegenomen. Tevens was er naar verschillende deelaspecten behorende bij de dimensie Faciliteren van leren en ontwikkeling en de dimensie Gedragsregulering gekeken. Voor de dimensie Faciliteren van leren en ontwikkeling was geobserveerd in hoeverre een pedagogisch medewerker actief activiteiten faciliteerde en kinderen mogelijkheden bood om hun cognitieve vaardigheden te ontplooiën. Daarnaast was de actieve betrokkenheid van de kinderen geobserveerd. Op het onderdeel Gedragsregulering was de mate waarin de pedagogisch medewerker proactief was in het reguleren van het gedrag en de mate waarin zij het positieve gedrag aanmoedigde, geobserveerd. Tevens was de mate waarin de kinderen wangedrag vertoonde geobserveerd. De twee dimensies Faciliteren van leren en ontwikkeling en Gedragsregulering waren gescoord op een 7-puntsschaal, waarbij een 1 en 2 score laag waren, een 3, 4 of 5 score tot de middencategorie behoorde en een 6 of 7 als hoog bestempeld werden. Tevens waren de verschillende deelaspecten gescoord op een 3-puntsschaal, waarbij een 1 laag was, een 2 tot de middencategorie behoorde en een 3 hoog was.

De CLASS Toddler is volgens onderzoek van Thomason & La Paro (2009) begripsvalide (Thomas & La Paro, 2009). Om zicht op de betrouwbaarheid van de CLASS Toddler te krijgen wordt gekeken naar de CLASS Pre-K, deze komt op veel gebieden overeen met de CLASS Toddler. Hierin is vastgesteld dat de CLASS betrouwbaar is (Howes et al., 2008; Mashburn et al., 2008). De cronbachs *alpha* voor de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid ligt tussen de .77 en .88 (Howes et al., 2008; Mashburn et al., 2008). Uit voorgaande wordt verwacht dat de CLASS Toddler voldoende betrouwbaar is.

Om te mogen observeren met de CLASS moet men daarnaast officieel getraind en minimaal 80% betrouwbaar zijn, wat bijdraagt aan een hoge interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.

Vragenlijst deelnemende medewerkers

De vragenlijst, welke ontwikkeld is door de Universiteit Utrecht in samenwerking met het Kohnstamm instituut, bestaat uit verschillende delen van bestaande meetinstrumenten. De gehele vragenlijst bestaat uit 42 vragen.

Binnen dit onderzoek waren delen van vraag zes en zeven betrokken. Deze vragen verwijzen naar de manier waarop de pedagogisch medewerkers met de kinderen omgaan. Vraag zes heeft betrekking op de mate van emotionele ondersteuning die door pedagogisch medewerkers is geboden. Er wordt bijvoorbeeld gevraagd of pedagogisch medewerkers kinderen complimenten geven voor goed gedrag. Vraag zes is op de CLASS dimensies gebaseerd. Zoals eerder beschreven is de CLASS volgens meerdere studies betrouwbaar bevonden (Howes et al., 2008; Mashburn et al., 2008; Thomason & la Paro, 2009).

Vraag zeven heeft betrekking op de mate van controle en consistentie die door de pedagogisch medewerkers is gehanteerd. Pedagogisch medewerkers moeten bijvoorbeeld aangeven of ze kinderen straffen als deze zich misdragen. Vraag zeven is gebaseerd op de Parenting Dimensions Inventory (PDI). Uit de PDI zijn de schalen: consistentie en hoeveelheid controle gebruikt. De betrouwbaarheid van deze schalen is volgens Nederlands onderzoek respectievelijk: .58 op consistentie en .30 op hoeveelheid controle (Gerrits, Groenendaal, Dekovic, & Noom, 1997). Echter, volgens Amerikaans onderzoek, ligt de betrouwbaarheid hoger. Bij de schaal consistentie is de alpha .75 (Power, Kobayashi-Winata, & Kelley, 1992, zoals geciteerd in Gerrits et al., 1997).

Procedure

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een vragenlijst die aan pedagogisch medewerkers werd verstrekt. Daarnaast is gebruik gemaakt van de CLASS observatiemethode. Wat betreft deze methode was per groep vier periodes van vijftien minuten geobserveerd. Door een groter aantal observaties werd de betrouwbaarheid van de meting vergroot. Er werd geobserveerd in zowel gestructureerde als vrij spel situaties die representatief waren voor de dagelijkse gang van zaken op de groepen. De observaties waren gericht op de interactieprocessen tussen de kinderen en de pedagogisch medewerker. Tijdens een observatieperiode waren aantekeningen gemaakt, die de basis vormden voor het coderen en het bepalen van de scores. De gemiddelde score van de vier observatiemomenten per

groep was meegenomen in de data analyse. Daarnaast hadden de pedagogisch medewerkers een vragenlijst ingevuld, die gekoppeld was aan de observatie. De vragenlijst was om deze reden niet anoniem ingevuld. Alleen de pedagogisch medewerkers waarbij er zekerheid bestond dat de koppeling tussen de observatie en vragenlijst uniek was, waren meegenomen. De data die binnen dit onderzoek werden gebruikt waren afkomstig uit de periode november 2010 tot en met april 2011.

Data analyse

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een variantie-analyse (ANOVA). Deze analysemethode wordt gebruikt om situaties te analyseren waarin groepen met elkaar vergeleken worden (Field, 2009). In dit geval was dat het wel, niet of in mindere mate hanteren van de autoritatieve opvoedingsstijl. Van een autoritatieve opvoedingsstijl was sprake als een pedagogisch medewerker zowel hoog op de schaal controle als hoog op de schaal ondersteunen scoorden. Met het in mindere mate hanteren van de autoritatieve opvoeding werd bedoeld dat men ofwel hoog op de schaal controle ofwel hoog op de schaal ondersteunen scoorden. Van het niet hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl was sprake wanneer men zowel laag op de schaal controle als op de schaal ondersteunen scoorden. Bij deze analyse was de autoritatieve opvoedingsstijl de onafhankelijke variabele. De variabelen Faciliteren van leren en ontwikkeling en Gedragsregulering waren de afhankelijke variabelen. De scores op beide afhankelijke variabelen waren verkregen door middel van observaties en waren gescoord op een 7-puntsschaal.

Bij Faciliteren van leren en ontwikkeling was daarnaast het mogelijke verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de drie deelaspecten, namelijk Actief faciliteren, Ontplooiën van cognitieve vaardigheden en de Actieve betrokkenheid van kinderen, bekeken. De scores werden bepaald aan de hand van een 3-puntsschaal.

Wat betreft Gedragsregulering was ook het mogelijke verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de drie deelaspecten, namelijk Proactief reguleren van gedrag, Aanmoedigen positief gedrag en het Wangedrag vertoont door de kinderen, bekeken. De scores werden eveneens bepaald aan de hand van een 3-puntsschaal.

De scores op de autoritatieve opvoedingsstijl waren verkregen door middel van het invullen van een vragenlijst. Deze variabele bestond uit twee afzonderlijke schalen, de controle schaal en de ondersteunen schaal. Om de betrouwbaarheid van de schalen te waarborgen was gebruik gemaakt van een factoranalyse en een betrouwbaarheidsanalyse. Voor het analyseren van de betrouwbaarheid was gebruik gemaakt van de cronbachs *alpha*.

De schaal 'controle' bestond uit vier items ($\alpha = .55$) die op twee verschillende factoren hoog laden. Na visuele inspectie was besloten om de twee factoren als één factor te behouden, aangezien de items inhoudelijk goed bij elkaar paste. De betrouwbaarheid ($\alpha = .55$) was aan de lage kant. De schaal 'ondersteunen' bestond uit 7 items ($\alpha = .89$) die alle hoog laden op één factor. Deze schaal was als 'goed' beoordeeld. De gehele variabele 'autoritatieve opvoeding' bestond uit drie factoren. Deze schaal was als voldoende beoordeeld (11 items; $\alpha = .74$).

De nulhypothese dat er geen verband is tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de overige variabelen werd steeds getoetst bij een significantieniveau van 5% ($\alpha = .05$).

Resultaten

Beschrijvende resultaten

Binnen dit onderzoek was de hypothese opgesteld dat er een positief verband bestond tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl en de manier waarop de pedagogisch medewerker het leren en ontwikkelen van kinderen faciliteerde. Daarnaast bestond de verwachting van een positief verband tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingstijl en de vaardigheden van de pedagogisch medewerker in het reguleren van het gedrag van kinderen.

Gelet op Tabel 1 scoorden de pedagogisch medewerkers laaggemiddeld op de variabele Faciliteren van leren en ontwikkeling. Ook op de deelaspecten Actief faciliteren en Ontplooien cognitieve vaardigheden scoorden de pedagogisch medewerkers laaggemiddeld. Op het deelaspect Actieve betrokkenheid, waarbij werd geobserveerd in hoeverre het kind bij de activiteit betrokken was, werd echter hooggemiddeld gescoord. Op de variabele Gedragregulering werd hooggemiddeld gescoord, dit gold eveneens voor de verschillende deelaspecten.

Uit de scores van de ingevulde vragenlijst bleek dat 30,6% van de pedagogisch medewerkers de autoritatieve opvoedingsstijl hanteerden. Zij scoorden bovengemiddeld op zowel de schaal controle als de schaal ondersteunen. Van deze pedagogisch medewerkers hadden 46% ofwel benedengemiddeld gescoord wat betreft de schaal controle, ofwel benedengemiddeld wat betreft de schaal ondersteunen. Zij hanteerde de autoritatieve opvoedingsstijl in enige mate. Zowel benedengemiddeld op de schaal controle als de schaal ondersteunen had 23,4% gescoord. Deze pedagogisch medewerkers hanteerden de autoritatieve opvoedingsstijl niet.

Tabel 1. *Aantallen, Gemiddelden, Standaardafwijkingen, Minimum en Maximum, op de resultaten van de afhankelijke variabelen en onafhankelijke variabelen.*

Variabelen	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>
Faciliteren leren en ontwikkeling	124	3.76	1.04	1.50	6.75
gemiddeld					
Actief faciliteren*	124	1.79	.45	1	2.75
Ontplooien	124	1.67	.43	1	2.88
cognitieve vaardigheden*					
Actieve betrokkenheid*	124	2.28	.36	1.38	3
Gedragregulering	124	4.93	.87	2.25	7
Gemiddeld					
Proactief*	124	2.31	.38	1.25	3
Aanmoedigen	124	2.12	.40	1	3
positief gedrag*					
Wangedrag*	124	2.45	.36	1.38	3
Autoritatieve opvoeding **	124	4.93	.55	3.61	6.25

Noot. Het theoretisch minimum = 1 en het theoretisch maximum = 7

**Noot.* Het theoretisch minimum = 1 en het theoretisch maximum = 3

** *Noot.* Het theoretisch minimum = 1 en het theoretisch maximum = 6.64

Variantie-analyse

Voor het toetsen van de hypothesen werd gebruik gemaakt van een variantie-analyse (ANOVA). Voor het uitvoeren van een dergelijke analyse moest de verkregen data aan enkele voorwaarden voldoen, de afhankelijke variabele moest minimaal van intervalmeetniveau zijn, er moest sprake zijn van homoscedasticiteit, er moest sprake zijn van onafhankelijke waarnemingen en er mochten geen uitbijters zijn (Field, 2009). Hoewel er op de variabele Gedragregulering twee uitbijters en op het deelaspect Aanmoedigen positief gedrag drie uitbijters werden gevonden, waren deze niet extreem. Ze waren niet verwijderd. Aan de overige voorwaarden werd voldaan.

Om de toetsingsgrootte voor de verklaarde variantie van het gemiddelde model te bepalen was gebruik gemaakt van de effectgrootte (η^2).

Autoritatieve opvoedingsstijl en Faciliteren leren en ontwikkeling

De ANOVA-analyse is uitgevoerd om te bepalen of er een verband is tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en het Faciliteren van leren en ontwikkeling. Er was geen significant verband gevonden tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en Faciliteren van leren en ontwikkeling, $F(2,121) = 1.46, p = .24$. Daarnaast was de ANOVA-analyse uitgevoerd betreffende de autoritatieve opvoedingsstijl op de verschillende deelaspecten van Faciliteren van leren en ontwikkeling. Er was geen significant verband gevonden tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de mate waarin de pedagogisch medewerker actief activiteiten faciliteerde, $F(2,121) = .80, p = .45$. Er bleek een significant verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de mate waarin de pedagogisch medewerker kinderen mogelijkheden bood om hun cognitieve vaardigheden te ontplooien, $F(2,121) = 3.38, p = .04, \eta^2 = .05$. Het ging hierbij om een positief verband. Pedagogisch medewerkers die een autoritatieve opvoedingsstijl hanteerden boden meer mogelijkheden om cognitieve vaardigheden bij kinderen te ontplooien dan pedagogisch medewerkers die geen autoritatieve opvoedingsstijl hanteerden. Dit effect had met een η^2 van .05 een kleine relevantie. Er was geen significant verband gevonden van de autoritatieve opvoedingsstijl op de actieve betrokkenheid van de kinderen, $F(2,121) = 2.32, p = .10$. Hiermee werd één van de hypothesen ondersteund.

Autoritatieve opvoedingsstijl en Gedragsregulering

Tevens is de ANOVA-analyse uitgevoerd om te bepalen of er een verband is tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en Gedragsregulering. Er was geen significant verband gevonden tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en Gedragsregulering, $F(2,121) = 2.14, p = .12$. Daarnaast was de ANOVA-analyse uitgevoerd om een eventueel verband aan te tonen tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de verschillende deelaspecten van Gedragsregulering. Er bleek geen significant verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de mate waarin de pedagogisch medewerker proactief was in het reguleren van gedrag van kinderen, $F(2,121) = .92, p = .40$. Er was geen significant verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de mate waarin de pedagogisch medewerker het positieve gedrag van kinderen kon aanmoedigen, $F(2,12) = 2.65, p = .07$. Er was geen significant verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en het wangedrag dat de kinderen vertoonden, $F(2,12) =$

.87, $p = .42$.

Conclusie en discussie

Het doel van dit onderzoek is om informatie te verkrijgen over een mogelijk verband tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door pedagogisch medewerkers, die leiding hebben over kinderen tussen de twee en vier jaar, en interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers. In navolging van eerder onderzoek (Mattanah, et al., 2005) is de hypothese opgesteld dat er een positief verband bestaat tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl en de vaardigheden van de pedagogisch medewerker in het faciliteren van leren en ontwikkelen. Tevens is op basis van eerder onderzoek (Hughes, et al., 2005) de hypothese opgesteld dat er een verband tussen de autoritatieve opvoedingsstijl en de vaardigheden van de pedagogisch medewerker in het reguleren van het gedrag is. Meer informatie is wetenschappelijk van belang omdat er weinig over een mogelijk dergelijk verband bekend is. Maatschappelijk is het van belang omdat kinderen gedeeltelijk door pedagogisch medewerkers worden opgevoed.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen significant verband bestaat tussen een autoritatieve opvoedingsstijl en de vaardigheden van pedagogisch medewerkers in het faciliteren van leren en ontwikkeling van kinderen. Wat betreft Faciliteren van leren en ontwikkeling is er daarnaast naar drie deelaspecten, behorend bij deze schaal, gekeken. Er is hierbij op één deelaspect een significant verband gevonden. Een klein positief effect is gevonden tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl en de mate waarin de pedagogisch medewerker kinderen mogelijkheden biedt om de cognitieve vaardigheden te ontplooien. Bij het ontplooien van cognitieve vaardigheden kan gedacht worden aan het geven van informatie, het leggen van verbanden tussen aangereikte kennis en het dagelijks leven, het integreren van concepten uit verschillende activiteiten en het stimuleren van de denkvaardigheden. Mogelijk kan een pedagogisch medewerker die binnen de opvoeding een autoritatieve opvoedingsstijl hanteert, waarbij ze zowel controle uitoefent als ondersteuning biedt (Maccoby & Martin, 1983, zoals geciteerd in Takeuchi & Takeuchi, 2008) een kind beter ondersteunen in het ontplooien van cognitieve vaardigheden dan een pedagogisch medewerker die deze opvoedingsstijl niet hanteert. Het kleine effect suggereert echter dat het hanteren van de autoritatieve opvoedingsstijl en de vaardigheden in het ontplooien van cognitieve vaardigheden onvoldoende uit één onderliggende factor van eenzelfde gedragsprincipe verklaard kunnen worden.

Bij de twee andere deelaspecten waarbij er zowel is gekeken naar de mate waarin de pedagogisch medewerker actief activiteiten faciliteert en de mate waarin kinderen

daadwerkelijk betrokken zijn bij de activiteiten, is geen effect gevonden. Op grond van de uitkomsten kan gesteld worden dat het al dan niet hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl geen significante invloed heeft op de vaardigheden van de pedagogisch medewerker in het actief faciliteren van activiteiten en de mate waarin kinderen betrokken zijn bij de activiteit.

Op basis van deze resultaten is er onvoldoende bewijs gevonden ter ondersteuning van de hypothese. Daarnaast is eerder onderzoek waaruit blijkt dat het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl positieve invloed uitoefent op het begeleiden van kinderen tijdens een cognitieve taak (Mattanah, et al., 2005) en mogelijk ook op faciliteren van leren en ontwikkeling, slechts ten dele ondersteund.

Een mogelijke verklaring voor het feit dat er weinig significante verbanden gevonden zijn is dat er een gebrek aan onderlinge verschillen tussen pedagogisch medewerkers is. Met name op de ondersteunen schaal betreft het een enigszins homogene groep, waarbij een variantie van .25 gevonden is. Op deze zevenpuntsschaal is een zeer hoge gemiddelde score van 6.2 behaald. Mogelijk zijn er door het gebrek aan variatie in de antwoordpatronen weinig verschillen in de gehanteerde opvoedingsstijl, waardoor het lastig is een significant verband vast te stellen tussen opvoedingsstijl en interactievaardigheden.

Ten slotte heeft de pedagogisch medewerker haar eigen gedrag, aan de hand van een vragenlijst, beoordeeld en een observant het gedrag van deze zelfde pedagogisch medewerker, aan de hand van de CLASS (La Paro et al., 2011) beoordeeld. Dit heeft mogelijk tot verminderde betrouwbaarheid van de beoordeling geleid, waardoor het tevens lastig is om een significant verband vast te stellen. Voor deze meetmiddelen is gekozen omdat de CLASS (La Paro et al., 2011) een gedegen beoordeling geeft aan de interacties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen (La Paro et al., 2011). In de vragenlijst is onder andere een controle- en ondersteunenaspect opgenomen waardoor de opvoedingsstijlen, in tegenstelling tot de CLASS (La Paro et al., 2011) wel te onderscheiden zijn.

Er is geen significant verband tussen het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl en de vaardigheden van de pedagogisch medewerker in het reguleren van het gedrag. Ook wat betreft de verschillende deelaspecten, het Proactief reguleren van het gedrag, het Aanmoedigen van positief gedrag en de mate waarin kinderen wangedrag laten zien, is geen effect gevonden. Hieruit blijkt dat het al dan niet hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker geen invloed uitoefent op haar vaardigheden in het reguleren van het gedrag van kinderen tussen de twee en vier jaar.

Deze resultaten zijn niet in overeenstemming met de vooraf opgestelde hypothesen en

eerder onderzoek waaruit blijkt dat het hanteren van een autoritatieve opvoedingsstijl door ouders een positief verband heeft met het disciplineren van kinderen (Hughes, et al., 2005).

Een mogelijke verklaring hiervoor is gelijk aan de eerdere verklaringen namelijk dat er weinig variatie in de opvoedingsstijl is gevonden. Het is hierdoor lastig om een significant verband vast te stellen tussen de opvoedingsstijl en de interactievaardigheden. Ten slotte hebben twee verschillende personen, aan de hand van twee verschillende meetmiddelen het gedrag van eenzelfde persoon beoordeeld. Dit heeft mogelijk tot verminderde betrouwbaarheid van de beoordeling geleid.

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen. Een eerste beperking is dat de pedagogisch medewerkers niet a-select gekozen zijn. Het nadeel hiervan is dat er op deze wijze onvoldoende garantie voor de representativiteit van de steekproef is (Baarda, 2009). Een andere beperking van het onderzoek is dat pedagogisch medewerkers een vragenlijst ingevuld hebben die niet anoniem verwerkt is. Dit kan geresulteerd hebben in het geven van sociaal wenselijke antwoorden (Baarda, 2009). De vragen die zijn gebruikt voor de controle schaal, hebben daarnaast een lage betrouwbaarheid.

Verder is het van belang te benoemen dat er weinig variatie in de antwoordpatronen van de pedagogisch medewerkers zijn, met name in de ondersteunen schaal. Mogelijk zijn er om deze reden weinig significante verbanden van de autoritatieve opvoedingsstijl op de interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers. De genoten vooropleiding speelt wellicht een essentiële rol in de behaalde hoge scores op de ondersteunen schaal. Pedagogisch medewerkers volgen in de meeste gevallen een specifieke opleiding waarin ze vaardigheden verwerven in het ondersteunen van kinderen. De LOI Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW 3) opleiding richt zich bijvoorbeeld op het communiceren met een kind en het opbouwen van een relatie. Er is tevens aandacht voor de verschillende opvoedingsstijlen (LOI-Beroepsopleiding SPW 3 Kinderopvang, n.d.).

De observaties zijn daarnaast verricht door observanten die voor het uitvoeren van een dergelijke observatie een training doorlopen en 80% betrouwbaar moeten zijn alvorens ze op groepen mogen observeren. Ondanks deze gegevens kan het geobserveerd worden zelf een bron van onbetrouwbaarheid zijn (Kievit, et al., 2009). Sociaal wenselijkheid speelt immers ook tijdens observaties een rol (Baarda, 2009).

Bovenstaande punten hebben een negatieve invloed op de generaliseerbaarheid van het onderzoek naar de gehele populatie van pedagogisch medewerkers die leiding hebben over kinderen tussen de twee en vier jaar. De resultaten moeten voor wat betreft de generaliseerbaarheid met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Geconcludeerd kan worden dat er in de huidige studie alleen één significant verband is gevonden tussen het hanteren van de autoritatieve opvoedingsstijl door een pedagogisch medewerker en de mate waarin zij mogelijkheden biedt om cognitieve vaardigheden te ontplooiën bij kinderen tussen de twee en vier jaar. Het gaat om een klein verband.

Aangezien de huidige studie nog een aantal vragen oproept, is het zowel wetenschappelijk interessant als maatschappelijk relevant het onderzoek te herhalen en om daarnaast meer onderzoek te doen.

In de ondersteunen schaal blijkt weinig variatie te zijn. Dit onderzoek roept in het bijzonder de vraag op welk onderscheid er in de opvoedingsstijlen van pedagogisch medewerkers gemaakt kan worden en wat het verschil hierin met ouders is. Tevens roept het de vraag op wat de mogelijke effecten van de verschillende andere opvoedingsstijlen zoals de autoritaire, permissieve en verwerpende-verwaarlozende stijl, gehanteerd door een pedagogisch medewerker, op haar interactievaardigheden zijn.

Ten slotte moet men bij het herhalen van het onderzoek rekening houden met eerder genoemde beperkingen van dit onderzoek.

Referenties

- Baarda, B. (2009). *Dit is onderzoek. Handleiding voor kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Bronfenbrenner, U. (1977). Towards an experimental ecology of human development. *American Psychologist*, 32, 513-531. doi: 10.1037//003-066X.32.7.513
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2012). *Opgroeien in diversiteit. Beschrijvingen van de vervolgmeting monitor diversiteit in het jeugdbeleid*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Cheung C. S., & McBride-Chang, C. (2008). Relations of perceived maternal parenting style, practices, and learning motivation to academic competence in Chinese Children. *Merrill-Palmer Quarterly*, 54, 1-22. doi: 10.1353/mpq.2008.0011
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. Los Angeles: Sage.
- Gerrits, L. A. W., Groenendaal, J. H. A., Dekovic, M., & Noom, M. J. (1997). *Handleiding van de Nederlandse versie van de Parenting Dimensions Inventory (PDI)*. Utrecht: Universiteit Utrecht, Vakgroep Pedagogiek.
- Howes, C., Burchinal, M., Pianta, R., Bryant, D., Early, D., Clifford, R., & Barbarin, O. (2008). Ready to Learn? Children's pre-academic achievement in pre-kindergarten programs. *Early Childhood Research Quarterly*, 23, 27-50. doi: 10.1016/j.ecresq.2007.05.002
- Hughes, S. O., Power, T. G., Fisher, J. O., Mueller, S., & Nicklas, T. A. (2005). Revisiting a neglected construct: Parenting styles in a child-feeding context. *Appetite*, 44, 83-92. doi: 10.1016/j.appet.2004.08.007
- Johnson, N., & McMahon, C. (2008). Preschoolers' sleep behaviour: Associations with parental hardness, sleep-related cognitions and bedtime interactions. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49, 765-773. doi: 10.1111/j.1469-7610.2007.01871.x
- Kievit, T., Tak, J. A., & Bosch, J. D. (2009). *Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen*. Utrecht: De Tijdstroom.
- Kochanska, G., Coy, K. C., & Murray, K. T. (2001). The development of self-regulation in the first four years of life. *Child Development*, 72, 1091-1111. doi: 10.1111/1467-8624.00336
- Kochanska, G., Murray, K. T., & Harlan, E. T. (2000). Effortful control in early childhood: Continuity and change, antecedents and implications for social development. *Development Psychology*, 36, 220-232. doi: 10.1037//0012-1649.36.2.220
- La Paro, K. M., Hamre, B. K., & Pianta, R. C. (2011). *Classroom Assessment Scoring System*

- *CLASS Toddler*. Charlottesville: Teachstone.

LOI-Beroepsopleiding SPW 3 Kinderopvang (n.d.). verkregen op 23 juni 2012, op www.loi.nl

Mashburn, A. J., Pianta, R. C., Hamre, B. K., Downer, J. T., Barbarin, O. A., Bryant, D., . . . Early, D. M. (2008). Measures of classroom quality in pre-kindergarten and children's development of academic, language, and social skills. *Child Development, 79*, 732-749. doi: 10.1111/j.1467-8624.2008.01154.x

Mattanah, J. F., Pratt, M. W., Cowan, P. A., & Cowan, C. P. (2005). Authoritative parenting, parental scaffolding of long-division mathematics, and children's academic competence in fourth grade. *Applied Developmental Psychology, 26*, 85-106. doi: 10.1016/j.appdev.2004.10.007

Paulussen-Hoogbeem, M. C., Stams, G. J., Hermanns, J. M. A., Peetsma, T. T. D., & Wittenboer, G. L. H. (2008). Parenting style as a mediator between children's negative emotionality and problematic behaviour in early childhood. *The Journal of Genetic Psychology, 169*, 209-226. doi: 10.3200/GNTP.169.3.09-226

Roediger, H. L., Capaldi, E. D., Paris, S. G., Polivy, J., & Herman, C. P. (2004). *Psychologie. Een inleiding*. Gent: Wetenschappelijke Boekhandel J. Story-Scientia.

Roopnarine, J. L., Krishnakumar, A., Metingdogan, A., & Evans, M. (2006). Links between parenting styles, parent-child academic interaction, parent-school interaction, and early academic skills and social behaviour in young children of English-speaking Caribbean immigrants. *Early Childhood Research Quarterly, 21*, 238-252. doi: 10.1016/j.ecresq.2006.04.007

Steinberg, L., Blatt-Eisengart, I., & Cauffman, E. (2006). Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful homes: A replication in a sample of serious juvenile offenders. *Journal of Research on Adolescence, 16*, 47-58. doi: 10.1111/j.1532-7795.2006.00119.x

Takeuchi, M. M., & Takeuchi, S. A. (2008). Authoritarian versus authoritative parenting styles: Application of the cost equalization principle. *Marriage & Family Review, 44*, 489-510. doi: 10.1080/01494920802454090

Tan, T. X., Camras, L. A., Deng, H., & Lu, Z. (2012). Family stress, parenting styles, and behavioural adjustment in preschool-age adopted Chinese girls. *Early Childhood Research Quarterly, 27*, 128-136. doi: 10.1016/j.ecresq.2011.04.002

Thomason, A. C., & La Paro, K. M. (2009). Measuring the quality of teacher-child interactions in toddler child care. *Early Education and Development, 20*, 285-304. doi:

10.1080/10409280902773351

Wahl, K., & Metzner, C. (2012). Parental influences on the prevalence and development of child aggressiveness. *Journal of Child & Family Studies*, *21*, 344-355. doi: 10.1007/s10826-011-9484-x

Wentzel, K. W. (2002). Are effective teachers like good parents? Teaching styles and student adjustment in early adolescence. *Child Development*, *73*, 287-301. doi: 10.1111/1467-8624.00406

Wicks-Nelson, R., & Israel, A. C. (2009). *Abnormal Child and Adolescent Psychology*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.